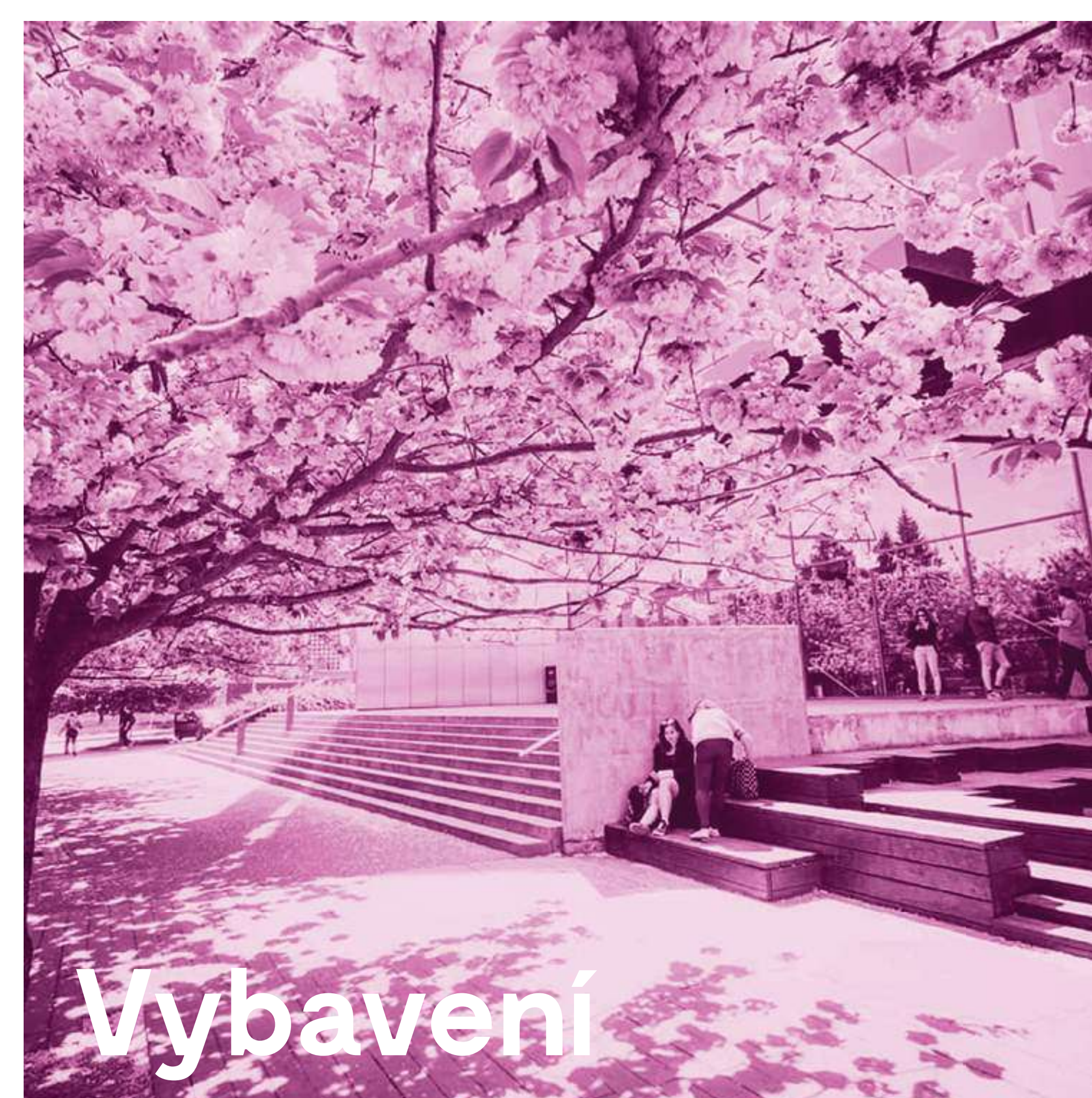
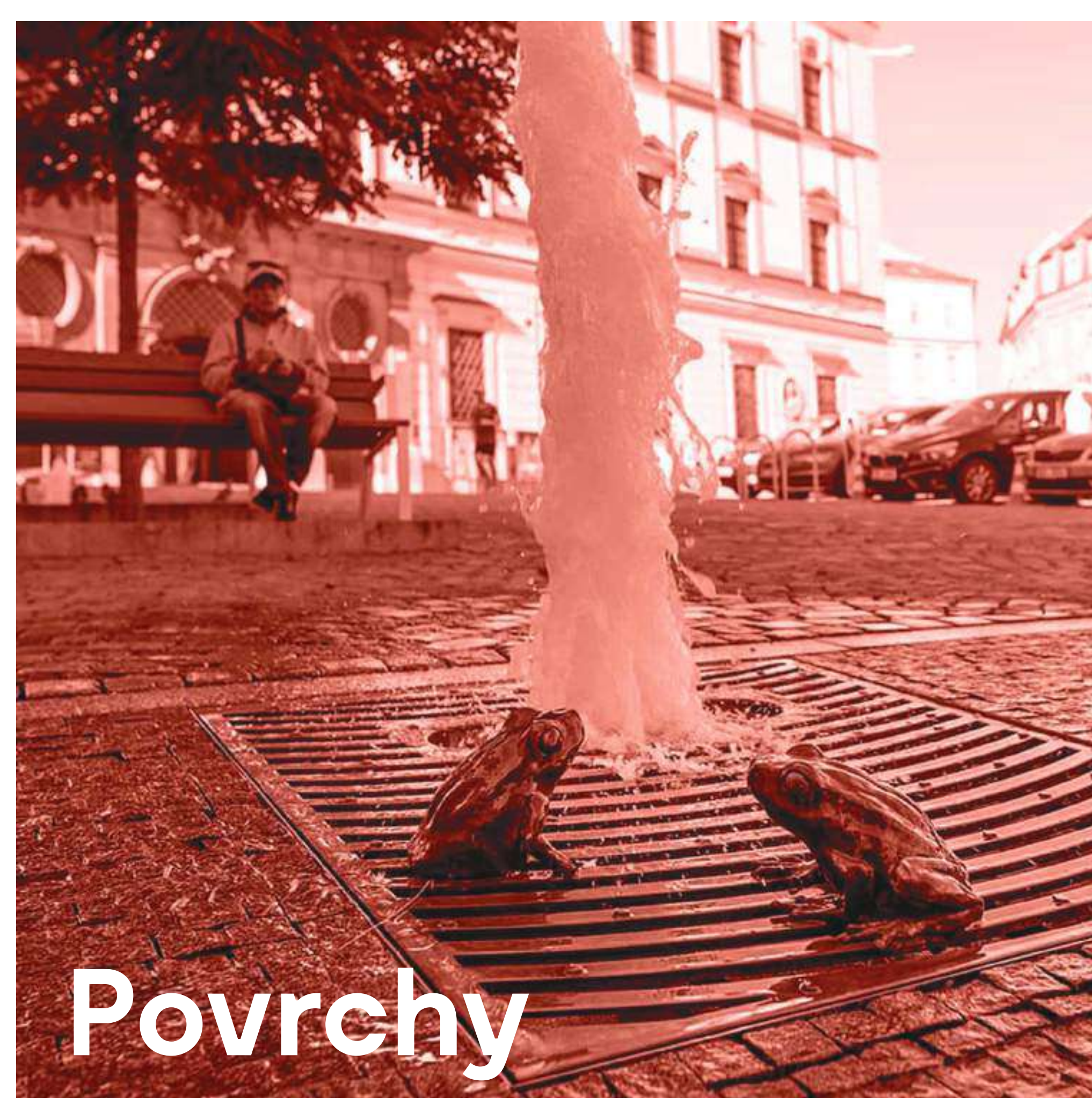
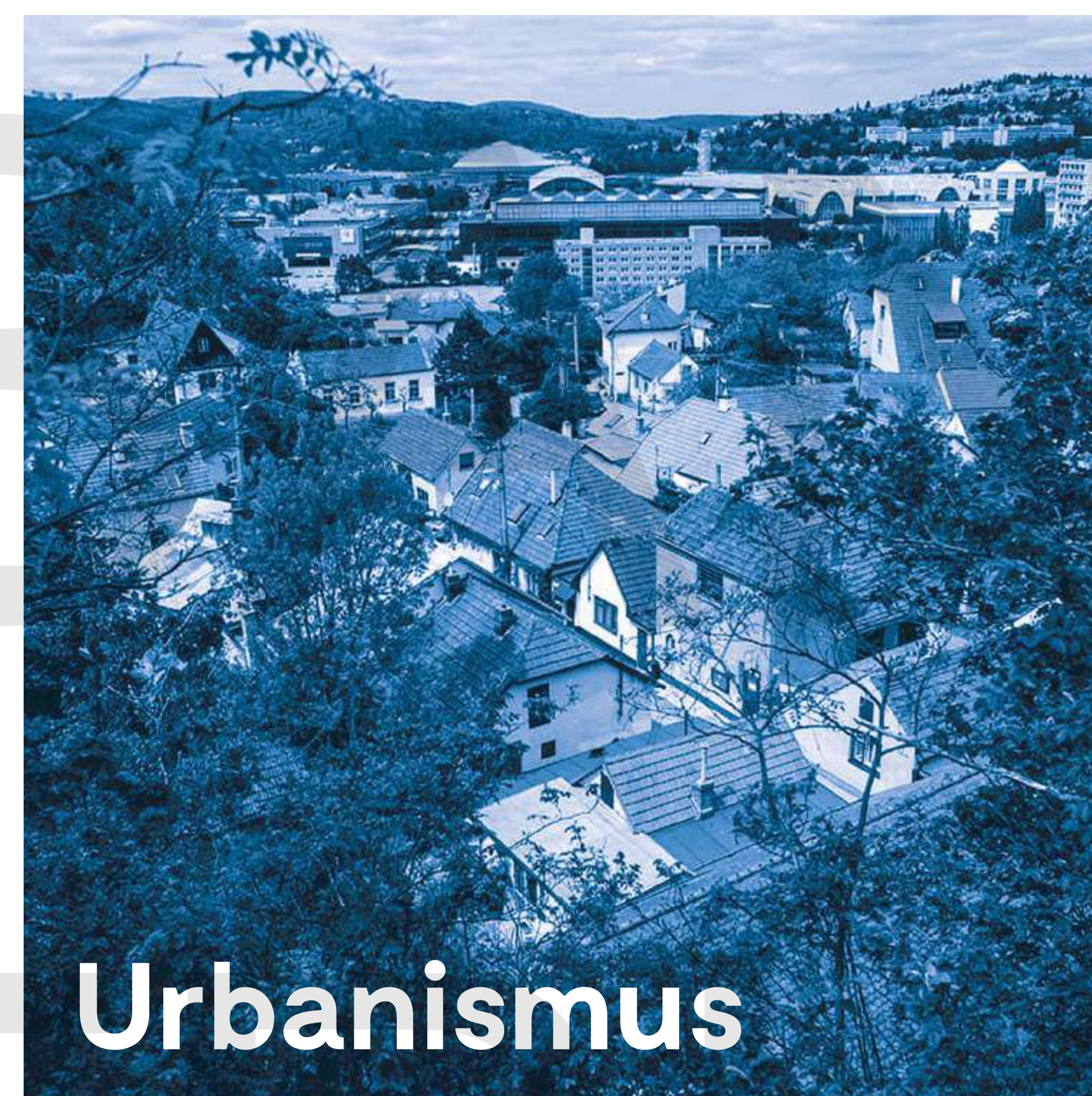
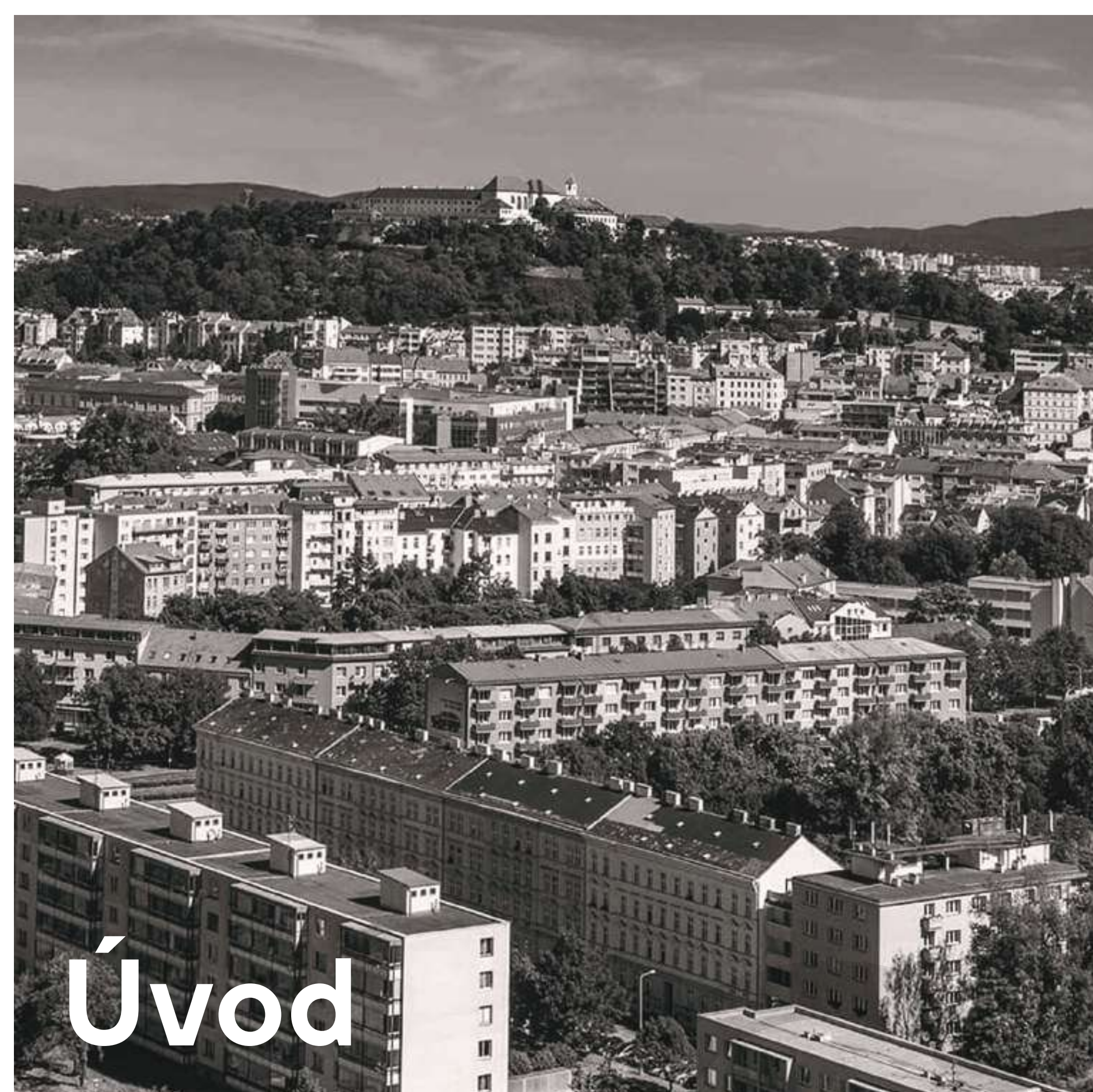

Principy tvorby veřejných prostranství

Město Brno, ve kterém se budete cítit dobře, takový je cíl publikace Principy tvorby veřejných prostranství. Zástupcům samosprávy, architektům, projektantům i široké veřejnosti má pomoci vytvořit si a případně upřesnit názor na kvalitu veřejných prostranství v jejich městské části nebo obci. Může tak

být katalyzátorem pro úpravy a rekonstrukce ulic, náměstí, parků a dalších veřejných prostranství. Kniha zároveň poslouží jako podpůrný nástroj, který ukazuje celou řadu způsobů, postupů a řešení veřejných prostranství jak v celku, tak i v detailu. Usnadnit by měla samotný proces navrhování, povolování

i realizace projektů, a dovést je tak do úspěšného konce. Celou knihu si můžete přečíst na našem webu kambrno.cz/principy

Pro koho je kniha určena

Kniha je určena pro všechny, kteří se zajímají o veřejná prostranství – zástupce samosprávy, starostky a starosty, zastupitele městských částí; zástupce státní správy, vedoucí a pracovníky stavebních úřadů; odbornou veřejnost, architekty, inženýry, projektanty a manažery; a pro širokou veřejnost, členy občanských organizací a obyvatele města. Zaměřuje se zejména na kompaktní město, v jehož podmínkách není stávající úzce oborový pohled jednotlivých aktérů již nadále udržitelný. Důraz je kladen na potřebu celkového řešení a nalezení dohody mezi jednotlivými aktéry a uživateli veřejných prostranství.

Jak knihu používat

Kniha slouží jako „kuchařka“ na tvorbu veřejných prostranství. Prostřednictvím velkého množství dobrých a špatných příkladů ukázaných na fotografiích a nákresech s doprovodným popisem a vysvětlením nabízí srozumitelné „recepty“.

Kdy knihu používat

Jednoznačně doporučujeme knihu přečíst před tím, než začnete přemýšlet o úpravě veřejného prostranství, nebo přímo plánovat projekt. A to ať už se jedná o rekonstrukci, nebo zcela nový projekt.

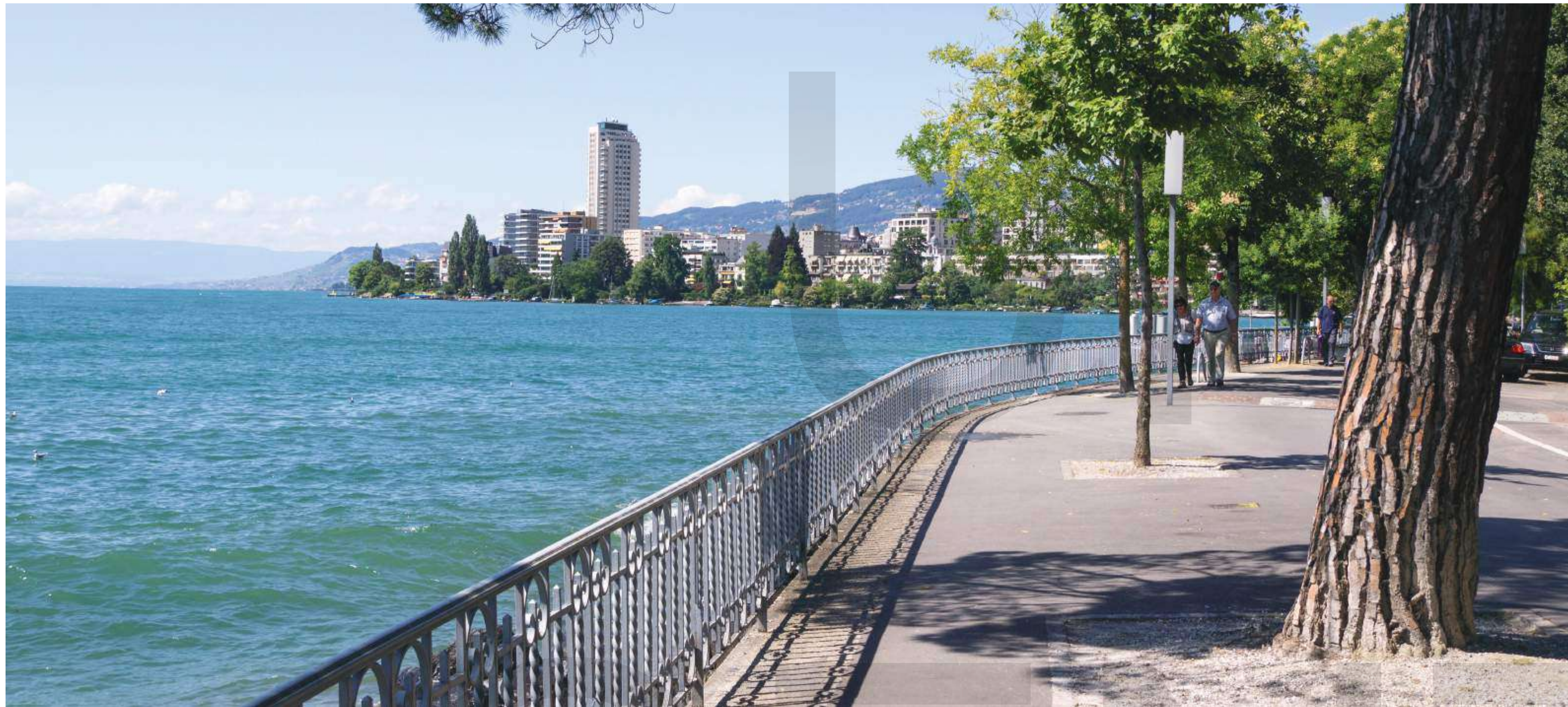

Architektura a urbanismus

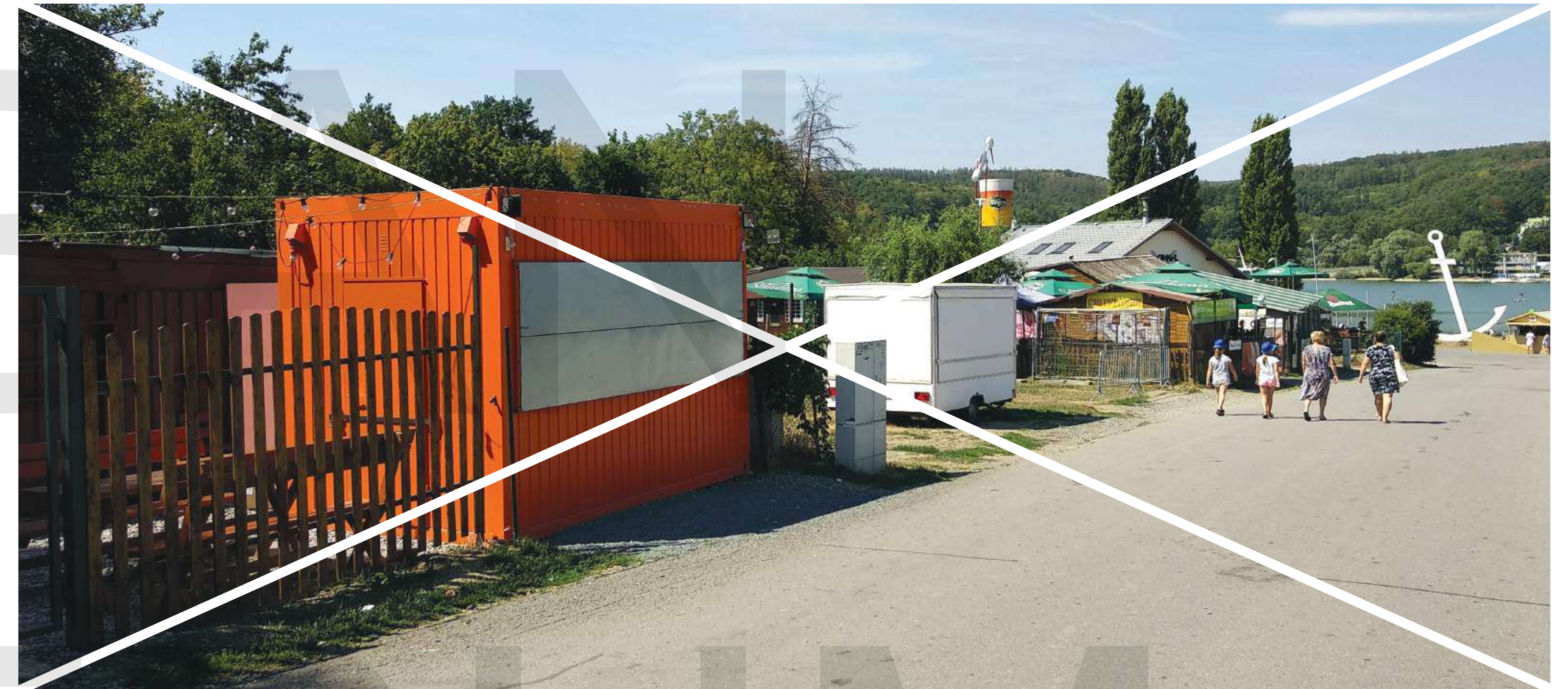
Podmínkou krásného města je kvalitní urbanismus a architektura. Podmínkou krásných veřejných prostranství jsou kvalitní prvky a jejich správné uspořádání.

Podobně jako v jiných oblastech života jde hlavně o vztahy a jejich pěstění. Při navrhování a úpravách veřejných prostranství je nutné respektovat a vytvářet nejen

významná místa jako náměstí a parky, ale architektonicky řešit a uspořádávat také běžné ulice, místa a prvky v nich.

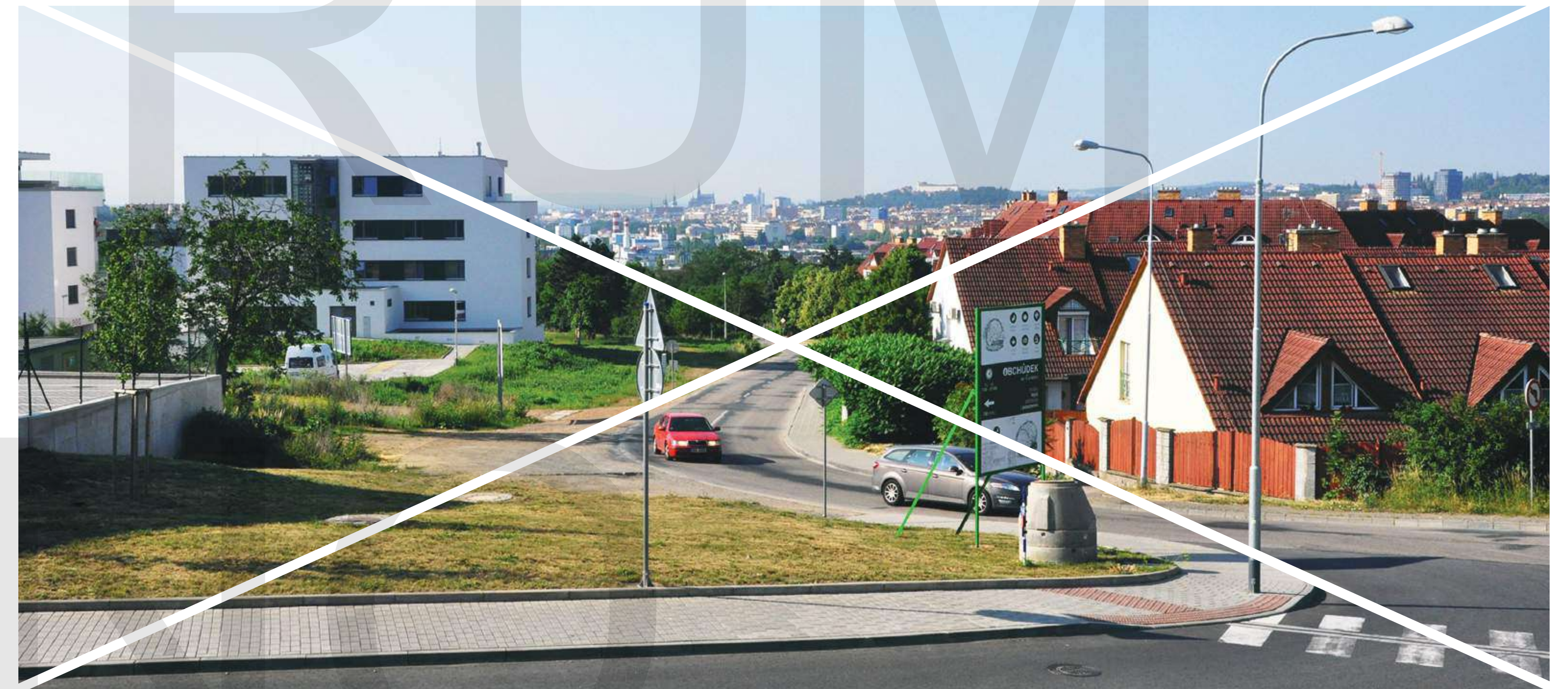
Tento příklad promenády kolem Ženevského jezera, lemované stromořadím, je možnou inspirací pro Brno.

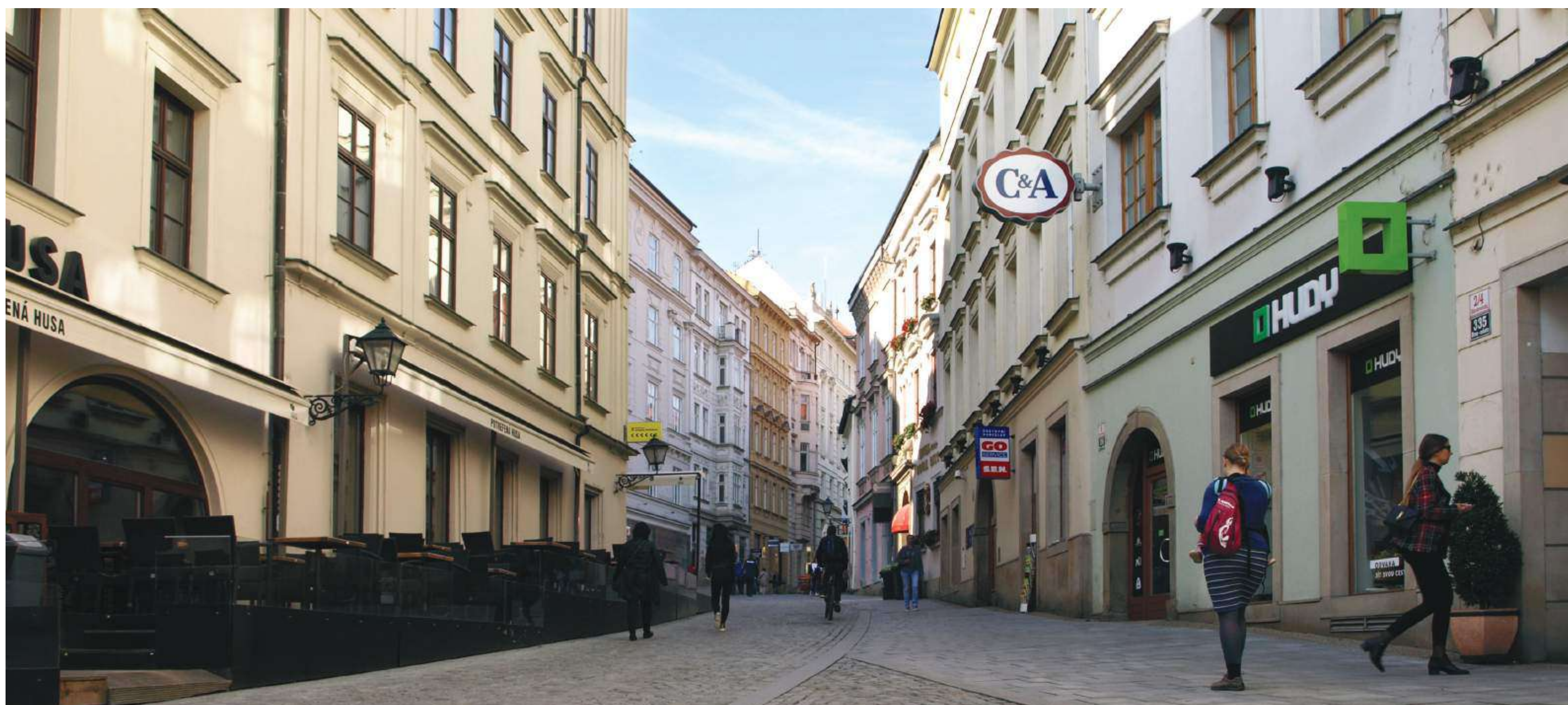
Hlavní přístup k Brněnské přehradě je lemován nesourodnými stánky. Chybí zde plán, který by místo jednoznačně definoval. Proto postrádá styl.

Někdy není potřeba budovat žádné ploty. Rodinný dům bez předzahrádky je přímo přístupný z ulice.

Místo s nádherným výhledem na město je nepochopitelně promarněno zbytkovou zelenou plochou s kanalizační šachtou a reklamou. Samotná ulice má podobu obestavěné silnice.

Označení provozoven a reklama musí být řešeny v souladu s architekturou průčelí a musí ctít kontext místa.

Podoba parteru budov ovlivňuje charakter veřejných prostranství zásadním způsobem. Celoplošné polepy výloh jsou velmi nevhodné.

Vybavení

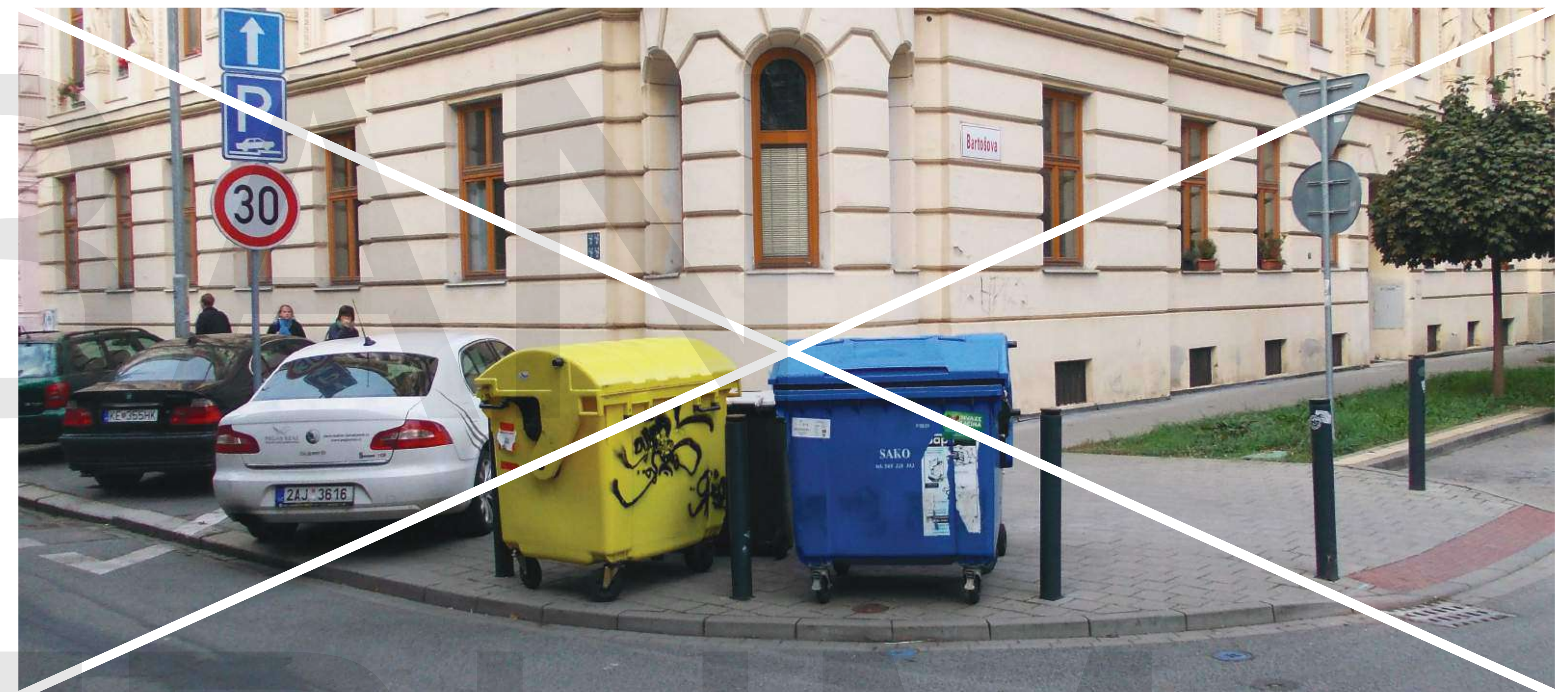
Městský mobiliář významnou měrou přispívá k obyvatelnosti a atraktivitě veřejných prostranství. Jeho podoba se odvíjí od charakteru území, je doplňkem, nikoli prostředkem k jeho vytváření. Mobiliář tak nemá dominovat hmotou,

barvou či tvarem. V jednom prostoru má být designově jednotný. A pokud dojde ke sdružování funkcí, mělo by to být s rozmyslem – odpadkové koše nepatří do těsné blízkosti laviček a na mobiliář nepatří reklama. „Bezúdržbovým“

typům mobiliáře je nutné se vyhnout a lavičky i odpadkové koše je potřeba pravidelně čistit.

Sběrné nádoby je nutné umísťovat v domech či na soukromých pozemcích. Pokud to nelze, je nutné místo opatřit kultivovanými clonami, které nebudou prostranství dominovat prostorově ani barevně.

Umísťování kontejnerů nesmí zasahovat do rozhledových trojúhelníků na nároží křižovatek a nesmí ve veřejném prostranství vytvářet pohledově exponované dominanty.

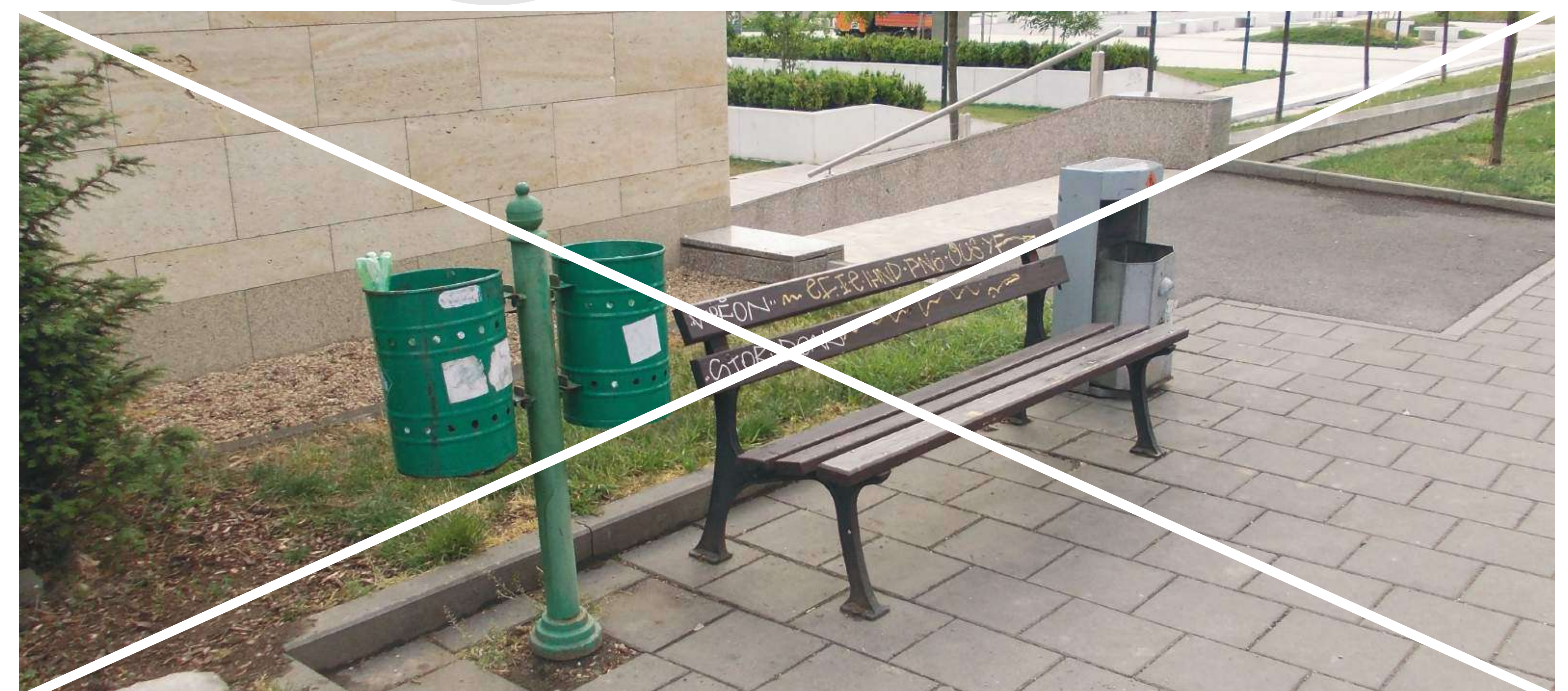
Dobrý příklad využití technické infrastruktury na Zelném trhu. Do výdechu z kolektoru je integrována zasklená tabule s informacemi o kulturních akcích ve městě.

Typové skříně technických sítí sice výlep plakátů umožňují, při jejich návrhu byl ale opomenut běžný formát plakátu i estetická stránka výrobku.

Umístění laviček po obvodu malého prostranství v centru Bilovic nad Svitavou nabízí lidem dostatečně velkou plochu pro další aktivity.

Nevhodná kombinace různých typů mobiliáře a jejich vzájemné umístění může vést k tomu, že lavička přímo mezi odpadkovými koši přestává být atraktivním místem k sezení.

Zelená infrastruktura

Zeleň se výrazně podílí na celkovém charakteru města. V moderním městě musí být zeleň stavebním kamenem urbanistické struktury i jednotlivých míst. Stromy

v ulicích mohou stínit, a být tak klimatizací města, ale jen tehdy, budeme-li k nim přistupovat jako k něčemu nesamozřejmému a cennému. Město pro ně není zrovna

ideálním prostředím, a proto je nutné o ně dobře pečovat, chránit je a pěstovat.

Příklad kvalitní obytné ulice z německého Berlína. Díky promyšlené koncepci je provoz aut záměrně zpomalován klikací se cestou. Stromy tak mohou být vysazeny více do středu uličního prostoru, kde mají více prostoru pro růst.

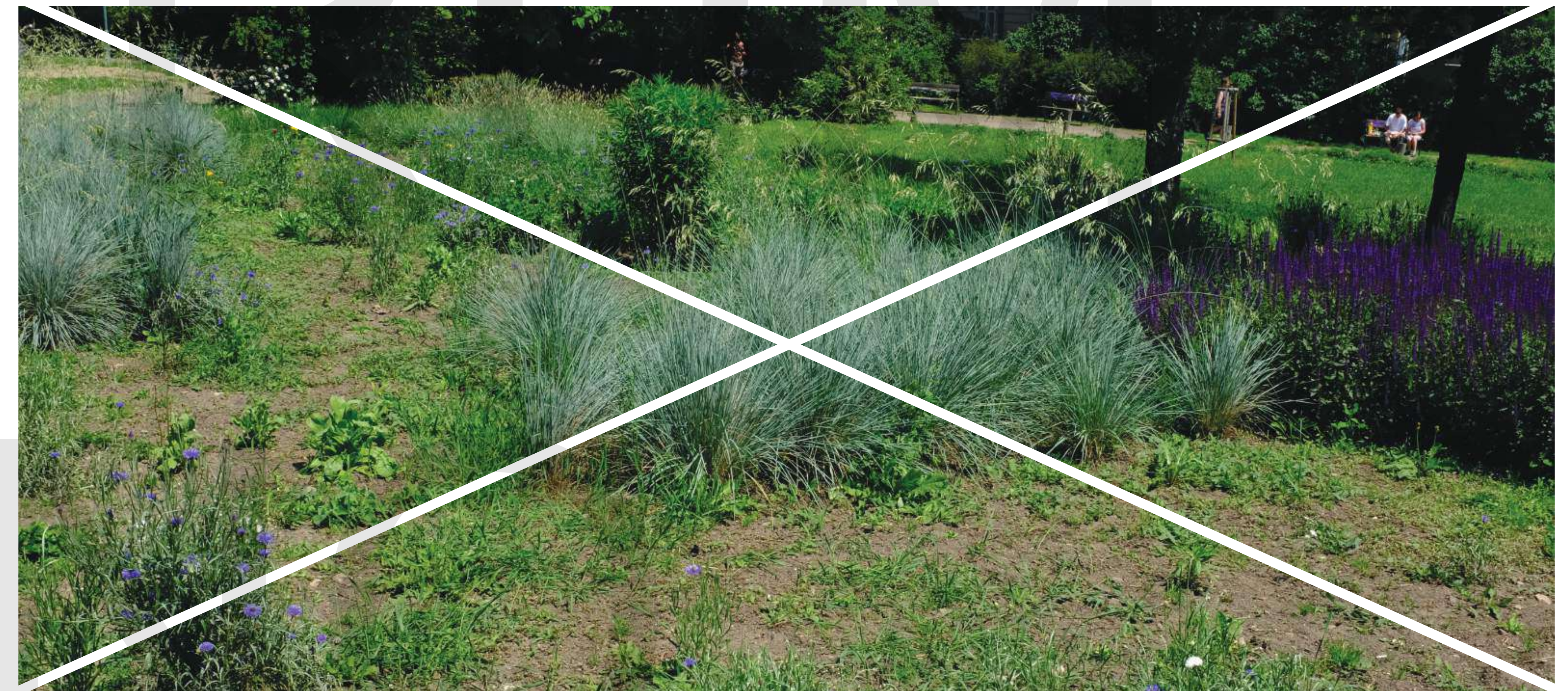
Místo trávnickových pásů podél komunikací se čím dál častěji využívá výsadba kombinací trvalek, které kvetou v různou dobu, a záhony jsou tak neustále atraktivní.

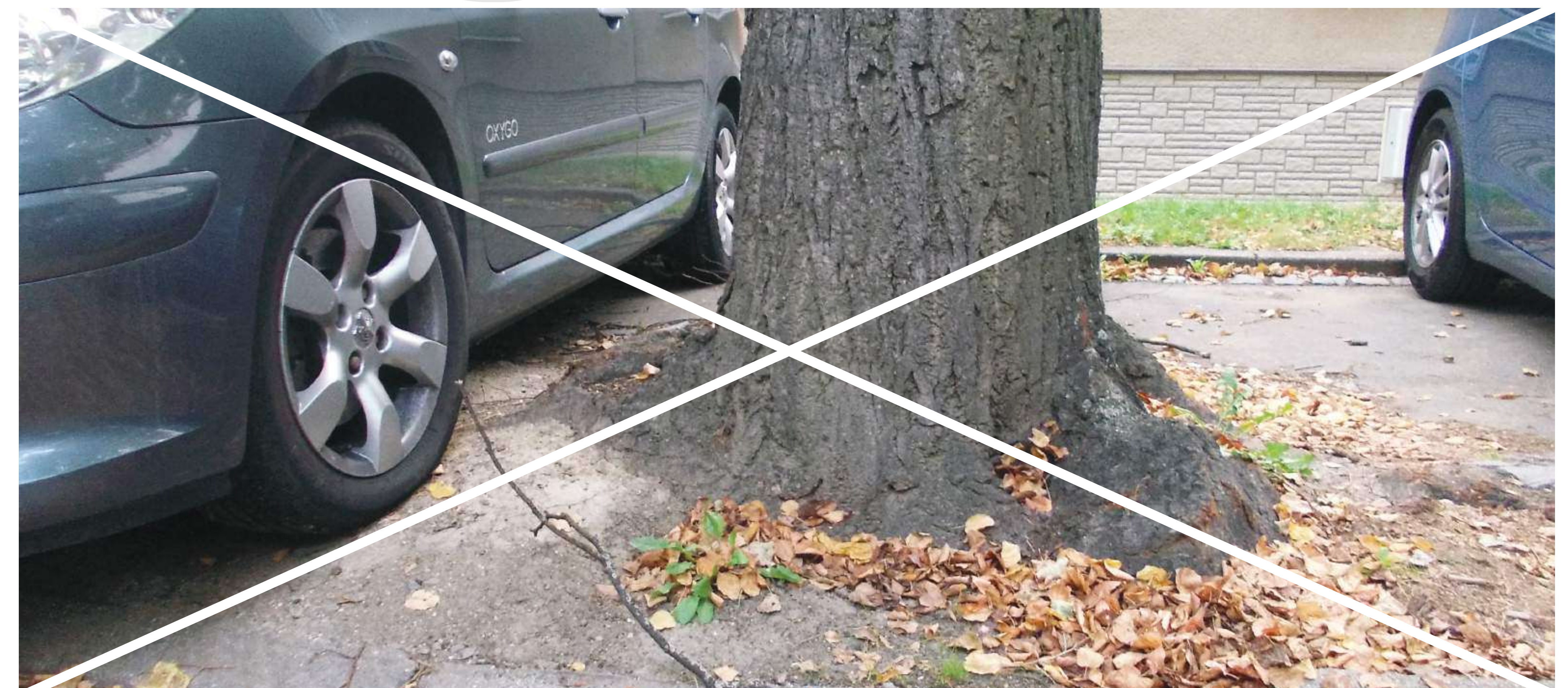
Aby strom prospíval, je potřeba zajistit dostatečný prostor pro jeho růst a ochránit jej proti poškození. Kamenné bloky chrání před parkujícími auty kmen i kořenový prostor.

Nadřazení technických sítí nad ostatní prvky vede k tomu, že v zelených pásích jsou namísto stromů osazeny kanalizační šachty a signalizační tyče vedení vodovodu. Takto vzniká periferie, nikoli město.

Několik nepříznivých faktorů jako je příliš velké sucho v kombinaci s masivním zaplevelením v předchozím vegetačním období některé druhy trvalek nepřežily.

Parkování v těsné blízkosti stromu stlačuje zeminu nad jeho kořeny a dusí tak strom. Poškození kořenových náběhů může mít vliv i na stabilitu stromu.

Technická infrastruktura

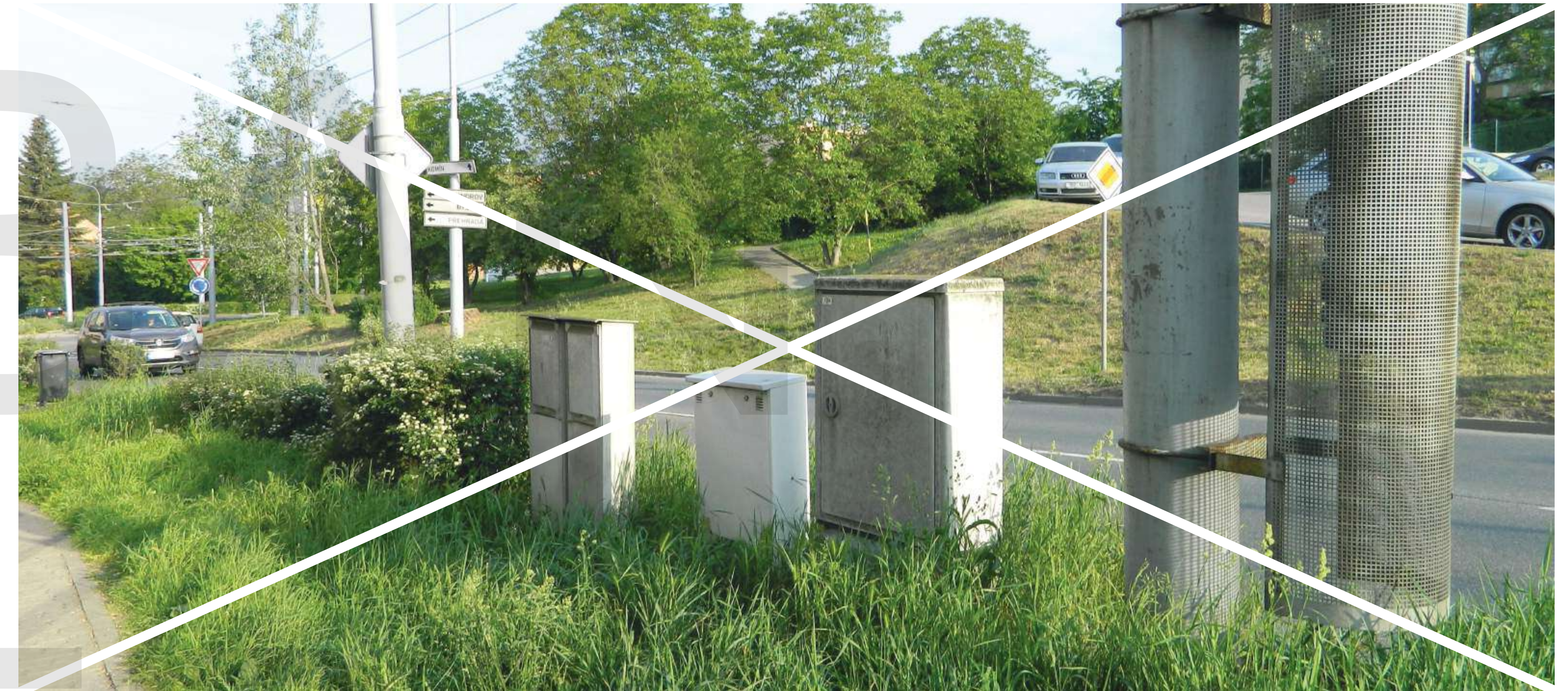
Technické sítě jsou vrstvou potřebnou k hladkému fungování města. Moderní město však vyžaduje, aby i jeho infrastruktura byla moderní a umožnila další

rozvoj a kultivaci veřejných prostranství. Podzemní vedení sítí má být uspořádané tak, aby bylo možné v ulicích sázet stromy a hospodařit s dešťovou vodou. Lesy stožárů je nutné

nahrazovat převěsy mezi budovami. Osvětlení má být šetrné a neosvětlovat nebe a koruny stromů. Viditelné prvky mají být řešeny esteticky a umístěny tak, aby nepřekážely.

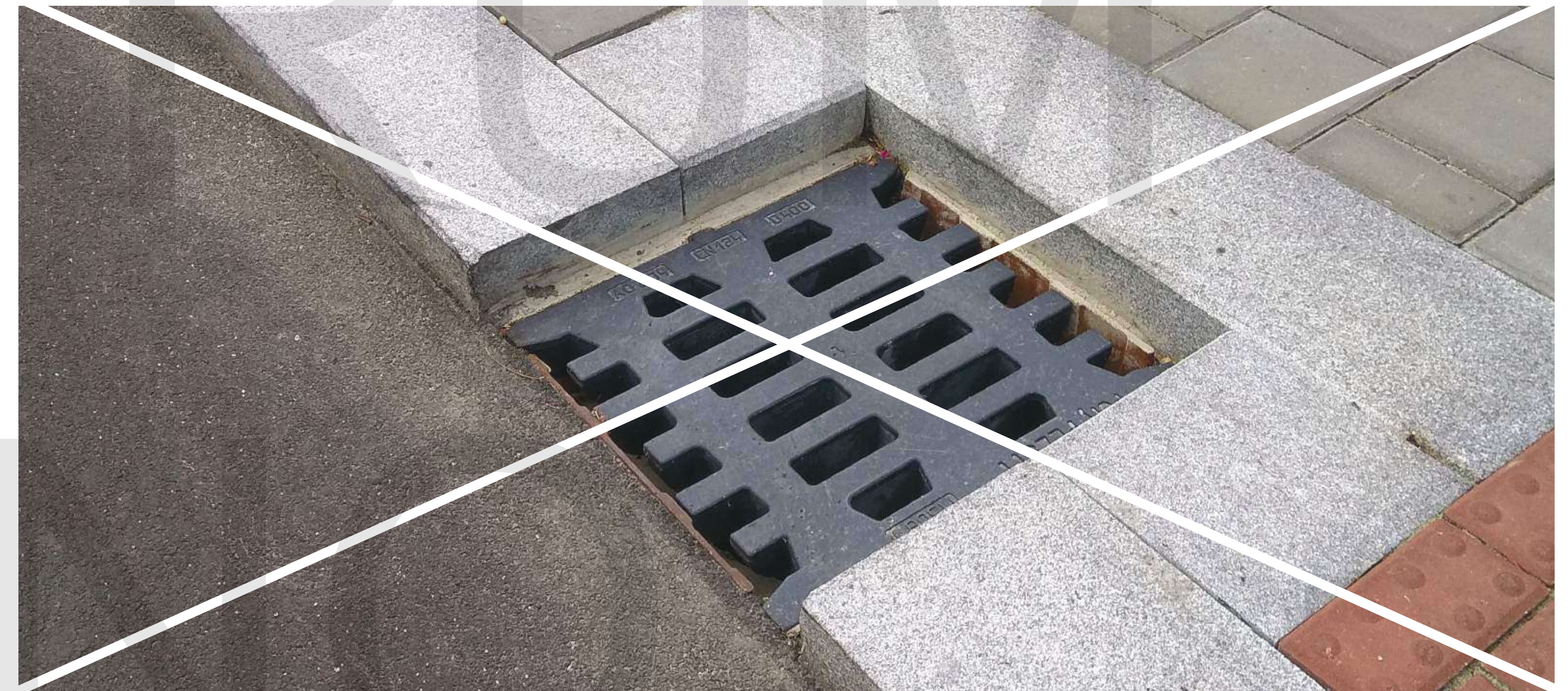
Příklad kultivovaného řešení kapotáže skříní technického vybavení s ozeleněním.

Volně rozmístěné skupiny skříní technické infrastruktury různých tvarů a barev zásadně přispívají k nízké estetice veřejných prostranství.

Litínová obrubníková vpust je nezbytným řešením ve stísněných podmínkách, kde jsou běžně používané mříže vpustí nadměrně namáhané provozem.

Z hlediska odtoku vody má tato vpust stejnou kapacitu jako vpust obrubníková. Pro chodce jde však o velmi nebezpečné řešení.

Dostatečně široký průleh, který slouží k odvodnění přilehlého parkoviště. Je možné ho jednoduše udržovat, nepředstavuje zásadní bariéru v pohybu chodců a je vhodný i pro výsadbu stromů.

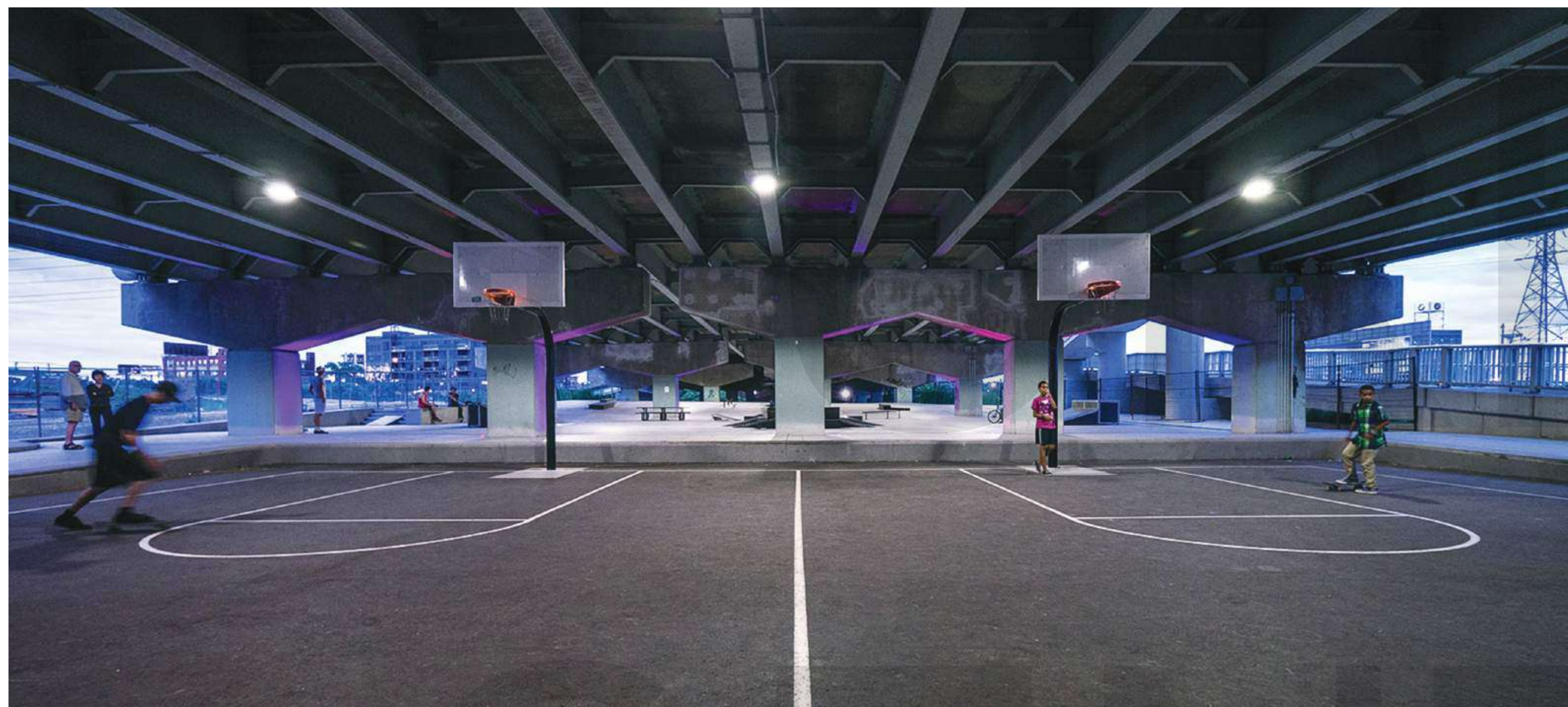
Chybné řešení veřejného prostranství přispívající k prohlubování suchého a teplého mikroklimatu města. Chybí stromy, stín, hospodaření s dešťovou vodou.

Dopravní infrastruktura

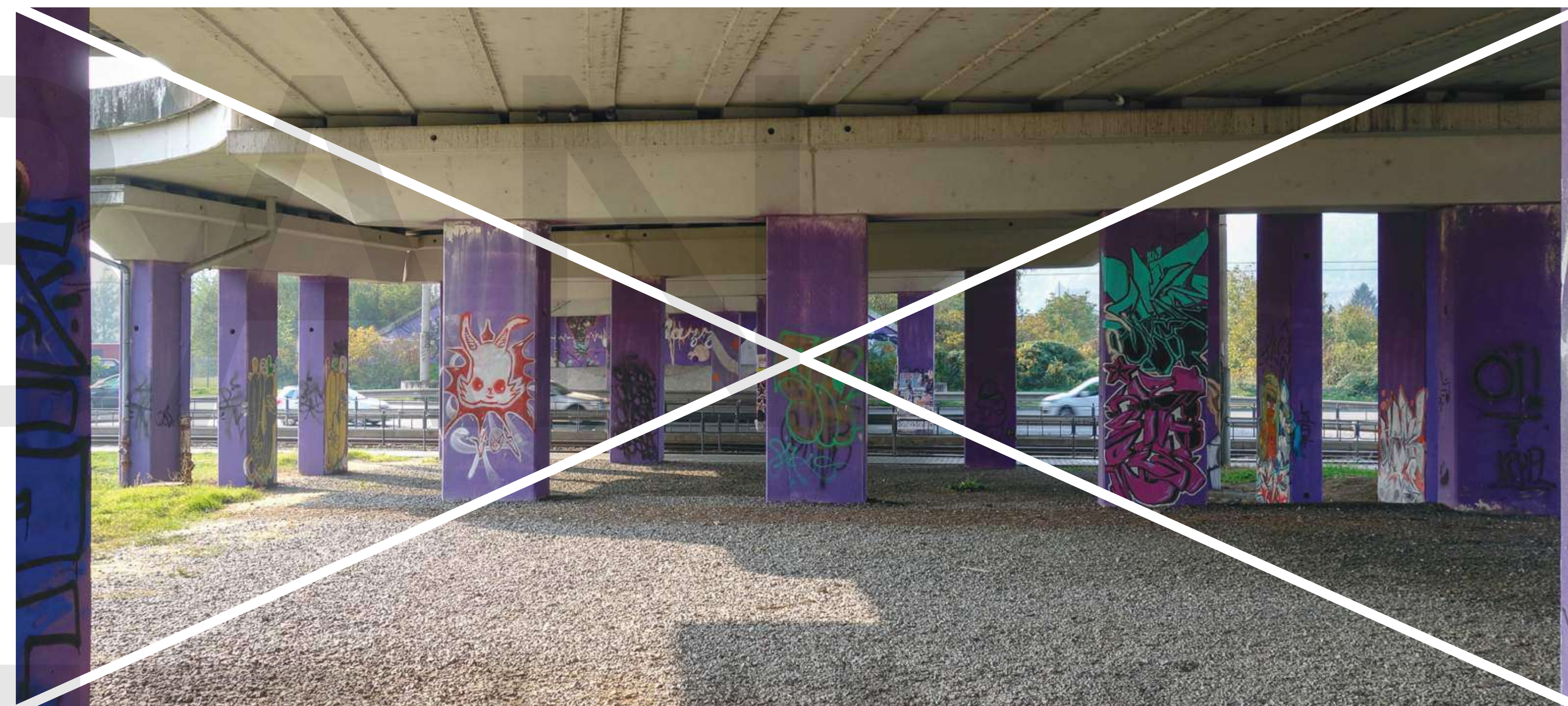
Je ve městě důležitější kvalitně se dopravovat, nebo kvalitně bydlet, pracovat, žít? Myslíme, že obojí. Proto by se doprava ve městě měla přizpůsobit místům

kudy prochází. I dopravní stavby mají být krásné a nevytvářet nebezpečná a nevzhledná zákoutí nebo dlouhé zacházky. Jejich detaily i dimenze mají být

řešené tak, aby usnadňovaly pohyb a orientaci chodcům a vytvářely bezpečná a kvalitní prostranství s příjemným mikroklimatem.

Namísto šedé a špinavé plochy pod mostem je možné udělat dobře osvětlená drobná sportoviště pro mládež, jako v tomto případě z kanadského Toronta.

Typické veřejné prostranství pod mostem. Vzhled je důsledkem řešení dopravní stavby bez souvislostí s okolím. Nikdo neřešil, jak bude most vypadat zespodu a k čemu bude místo pod ním sloužit.

Křížení ulic Joštova a Česká je jedním z nejdůležitějších přestupních uzlů v Brně. Zdejší pěší zóna, minimum bariér i práce s mobiliářem a klasickými prvky zeleně vede k tomu, že se zde lidé cítí dobře.

Nebezpečí od automobilů, autobusů a tramvají hrozí v přednádražním prostoru ze všech stran. Prostor je formován dopravními předpisy, nikoli potřebami lidí. Nenabízí žádné kvalitní pobytové místo.

Slovanské náměstí je podařeným příkladem umístění okružní křižovatky, kde doprava nedominuje. Jde o park vymezený fasádami okolních budov a dost velký na to, aby byl smysluplně využitý.

Příklad veřejného prostranství řešeného pouze dopravně. Průvodním rysem jsou posprejované slepé fasády vzniklé při průrazu zástavbou pro nové komunikace, billboardy, občůrané keřky a zdi.